

2.

LIBUŠIN HNĚFF.

(F únoru 1887.)

Blaho rodí Vážnost, pane redagtóre!

Velmi mně těšilo a vzdá Vám upřímné díky, žeste můj referád přes *Otylla* přijaly a otiskly, jen mně poněkud alternýrovalo, žeste to dali vepři loze. Takoví dobré referáti patří do hlauniho čísla, protože jsou pro poučení publium, hercůch a spysovatelůch divadel. Gdešto příloha s inzerátama se přečte a pak se zahodí nebo přijde na špatné místo. Ale *tam* krytyga nepatří, aspoň ne každá, a prosyl bich, aby Jste jí daly podruhi do hlauniho lystu. Jinák bich nebil 100 dálejc psát referáti přes divadlo.

Těž děkuju zapo slaný honorář. Nebilo ho mnoho, ale zaplajť Pán bůch za to. Dyš je človjek vagantni divadelni ředitel, bére zauděk ze fším. Takí bich radil každimu řediteli, abí se držel místa. Už mně to 2krát nětěší, že sem svi divadlo prodal. Moch sem syna to vzýt subjekta s dobrima otčima. Po oučinku zlárada.

Take mi dáváte ve svem dopyse ponaučení

27

skrze dobropýsebnost, ale za to se musim uctivje poděkovat. Pýsete mě, že sem trochu nejisti v tēh všelijakih *i* a *y* a že to mušíte delegírovat. Děkuju za dobrou vůly, ale já to nepřijímám. Já mluvím a pýšu už od maličkosti, já mluvil na svém divadle za *králové* a za *príncové* a jiné visoke perzonalie a nigdy mě nigdo neřek, že mluvím špatně. Takí jsem psal své divadelní plagády sám a nigdo mi neřek, že je to špatně. Dáváte mi ponaučení stran cizých slof, abichich neuzíval. Velectěné pánové, díž já vyřknu cizé slovo, vým, proč to dělám a co to zna mena. Muším prosit, abyste vitiskli všecko tak, jak to 100ji na papýře. Nebojť vým, co píšu. Já sem sice ze stariho segulum, ale teť sou mladé profezorové a takí pyše každi jináč. Tedi prosým, žádni korydori v mým mánu kryptě, sic to stratí svou dyluviálnost.

Krytyga přeskus, keríš se vipysuje: LIBUŠIN HNĚFF. Bohatírská komedyje ve třech jednáních.

Tento kus neni zepsani od Šakpajera, od kerihio je 100tyllo. Ale je znameniti, nebo všechny lidé, kerí mají na konci *ajer*, vinikaji fumění. Engličani měli spisovatele, kerí se menoval *Šakpajer*. Mi mñeli ředidele divadla, kerí se nazíval *Majer*. Rakušani mají malíře ze severni točni, kerí se menuje *Pajer* (jeho „Zálif smrti“ bil velmi krásni obras, z kerihio šla zima). A teť máme spysovatele, kerí se menuje *Cajer*. Tento spiso-

vatel pýše divadelni kusi, ale dočista jiné, než Šakpajer. *Lybušín hněff* není žádná tragédie, ani dráma, ani opera, protože je bez muziky. Je to komedije. Komedije je kus, co není nic iného.

Lybušín hněff! vypisuje se následouně:

Stará Niva, manželka českého monarchi Kroka, sedí doma a přede na košile. Její céry Kaše a Tedka předou taki, bes kolovratů. Na zemi léží Lybuše, matka národa. (Ftom kuse eště svobodná. Dává jí zase pani Bittnerová, túze heská, mladá pani.) Lybuše bila u starich Čechů jako Sybilla nebo jako slepi mládenec; mluvila věci, kerí se stali dycki až potom. Krog bil blíske příbuzny stariho vejvodi Čecha. Ftom kuse vistupuje taki Přemysl, nejstarší český agrárník, a hrdinski Trut, co rosekal potvoru zdevíti hlavama. Do statku de zrovna Byvoj (keríš fdávno věku nosil divoky prasata na zádech) a tluče na vrata, že je ho slišet po celim divadle. Pak přide Grok a povídá, že bude volba knížete pro Čechi, protože onuš je stari. Souto vúbec samé staré Čechové, co byli na světě před Kristem Pánem, a o těch se nic neví. Taki se tenkrát jináč nosily; bes kalhot a na hlavách beranice z vidry. Pak přide Lapák se ženou Svratkou. (Lapák je špatná uloha fkuse a zas jí hraje pan Šmaha. Pan Šmaha dicky hraje špatné role, čemuš se říká intrigán. Lapák je staré, hysterické meno české, ale ta rodina už vimřela. Tejš se tak menuje kriminál. Staré irčane se menovali Kormák a Midák.

V češtině je eště moc takovich starich hysterických men: Křapák, zouvák a copak. Francouzo-ve maji meno Koňák. Němci monták.)

Tento Lapák je velmi dokonale oblečen. Je vidět, že tenkrát Čehové eště neměli almari na šaty, protože si Lapák oblík na sebe všecko, co měl. Jeho ženu Svratku hraje pani Malá. Pani Malá je viborná herečka pro tragédije, a tadi takí hraje špatnou úlohu. Ráda by panovala a popichuje Lapáka, aby se udělal monarchou. To je první akt, fkerim eště nevistupuje tytulní osoba, totiž Libušín hněff.

Druhi akt je v divoké zahradě u studně. Tam chodi Krokovi céri pro vodu, jako teť ke kašně, a zrouna tak chodi tam za nimi milovníkové, jako teť ojáci za kuchačkama. Takové randevú jsou 3: Za Kašou de Trut, za Tetkou Bivoj a za Libuši Přemysl. Svratka je poslouchá a všecko topoplete. Na Libuši je vidět, že začíná vědět věci budoucí, ale minuli ne. Neví, kdo utrč kvjet nad studánkou, kerí zbuzuje lásku. Utrhla ho Svratka, kerá tam byla nejdřív, a hce, aby jí měl rát Trut. Ale Trut neleze za fdanými ženami a myslí si na Kašu. Proto Svratka povídá Kaše o Ttrutovi neheské věci a jak za ním chodila bohyně Jizera beze všech šatů, on že tu bohyni měl rát, ale pak že jí zas nechal sedět — ne na suchu, ale ve vodě, otkuť bila. Kaša se na Truta zlobí a už s ním nemluví; mrzí jí to s tou Jizerou.

ZE ČTENÁŘSKÉHO DENÍKU ALOISE BURDY

ŠÁRKA BUBÍKOVÁ: SMARAGDOVÉ MĚSTO. I

Tož když jsem přemýšlal, co bysem vám o tej Šárce Bubíkovéj napsal, tož mňa hned napadla ta naša neteř, co je též Šárka. Já nevím, estli ju znáte, ale to je ta naša neteř, vlastně sestřenica z Růženi-

nej strany, co je tak stará, nebo vlastně mladá, že jej radši říkáme neteř. A ta Šárka k nám přijela minulú nedělu na nášcevu, že aby nám povykládala, jak byla v tej Amerýce. Byli jsme zrovna s Jurú sami doma, poněvadž Adělu už doma ani nevidím a u Růženy v práci včl mají nějakého nového vedúcího, nějakého mladého, a on je děsně ambicizný a nemá to sociální citění, takže Růžena, aby ju nevyhodil, mosí pořád robit přescasy, kolikrát nepřijde dom aj dva dny po sobě.

Zkrátka Jura přišel na nášcevu a též ta Šárka s přítelom, co se jmenoval Džony, a nalili jsme si slivovicu a nakrájali špeka a ona vykládala, jaké to bylo v tej Amerýce, a ten Džony se usmíval a pil a kúsál ten špek s chlebom a říkal Jez, což jsme mu rozuměli. Ona tam jela študýrovat s nějakým jiným chlapom, co se jmenuje Erasmus, ale pak se tam na něho asi vykašlala, protože potkala toho Džonyho a byla z něho celá pobúchaná, nejspíš kvůlivá tomu, že ona je pobúchaná ze všeho, co bylo v tej Amerýce, protože v tej Amerýce je všecko lepší, což každý ví a nejvíc ti, co tam už byli. A tož nám vykládala, jaké tam mají domy a města a auta a silnice.

A též že tam je krajina úplně jiná než tady, protože tady všecko stojí za nic, neboť aj lidé sú tady samí lúži, samí Češi, jen občas nějaký Moravák, kdežto tam žijú samí Amerýčané a to je holt jiná třída, protože tam aj chlapi vonijú po konvalinkách. Tož to mňa rozčútilo a chtěl jsem jej vynadat, že aj my máme svoju hrdost. A chtěl jsem dát po papuli tomu Džonymu, protože fakt děsně smrděl nějakým deodorantom, ale on se na nás smál a říkal Jez, což jsme mu rozuměli, takže jsem mu nemohl ublížit. Ešče šťastí, že se z tej slivovice ožral a usnul.

Možete se divit, proč vám to vykládám, ale to je tím, že ta Šárka, co vám o něj včil píšu, tu svoju knížku sepsala němelič podle toho samého mustra, podle jakého nám vykládala ta Šárka, co vám o něj včil vykládám. Jen s tú diferencú, že ta Šárka, co vám o něj včil píšu, tam v tej Amerýce nebyla včil, jako ta Šárka, co vám o něj včil vykládám, ale už ze začátka devadesátých let, sotva chvilu po tom, co jako svazačka tady urobila tu sametovú revoluciju. A tož to si dovedete představit, jak byla vyvalená, když z toho bolševického rája hopsla rovnýma nohama do rája amerického, kde tenkrát měli všecko jináč, dokonce tam platili aj kreditkama, z čehož byla celá na větví a fakt se styděla za to, že je z toho zaostaleho Československa. Ešče že ty Amerýkány mohla trůfnút tím, že občas něco uvařila, z čehož zase byli na větví oni, jako že je ženská a přitom taková hospodyňka.

Já si tu Šárku, co vám o něj včil píšu, podle toho jejího vykládání představuju jako takovú robu středního věka, co už je celá